

## Manel Ollé: pedra i pinzell

2.01.2013

[Jordi Llavina \(https://www.nuvol.com/autor/jordi-llavina\)](https://www.nuvol.com/autor/jordi-llavina). [Vilafranca \(https://www.nuvol.com/lloc/vilafranca\)](https://www.nuvol.com/lloc/vilafranca).

[Comparteix a Twitter \(https://twitter.com/intent/tweet?text=Manel Ollé: pedra i pinzell%20%7C%20https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/\)](https://twitter.com/intent/tweet?text=Manel%20Oll%C3%A9%20pedra%20i%20pinzell&url=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/).

[Comparteix a Facebook \(https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&url=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/&fb\\_image\\_size=100&fb\\_iframe\\_source\\_image=https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/01/manel-2.jpg&fb\\_title=Manel+Oll%C3%A9%3A+pedra+i+pinzell&fb\\_summary=L%E2%80%99editorial+Alpha+acaba+de+publicar+%27Pedra+i+pinzell](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/)

**L'editorial Alpha acaba de publicar un llibre d'una gran bellesa: *Pedra i pinzell*. Antologia de la poesia xinesa clàssica. El pròleg i la traducció dels poemes són obra del professor i poeta Manel Ollé, que és un dels grans especialistes en la cultura i en la llengua xineses que tenim en aquest país.**



<https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/01/manel-2.jpg>

Manel Ollé

Escriu Manel Ollé en el pròleg: “La tradició poètica xinesa tendeix més a recrear l’harmonia que a mostrar el conflicte, tendeix més a fondre el subjecte en l’entorn que no pas a caracteritzar personalitats singulars, tendeix més a al·ludir o suggerir que no pas a expressar clarament, té més tractes amb les sensacions i les emocions que no pas amb les idees, tendeix més a recrear paisatges, situacions i fórmules reiterades que no pas a l’originalitat”.

No es pot explicar millor l’esperit d’aquesta tradició. Un altre poema, aquest de Bai Juví, diu així:

*Lluna de glaç lluny de la cambra callada.  
Ombres de branques rere els cortinatges.  
Els dits intueixen el gebre de la tardor.  
Cus sota la llanterna, les tisoires fredes*

I tot és fred, en aquest poema, i podem entendre —sense que el poeta no hagi estat gens explícit— a què es deu aquesta sensació que tot és gèlid. És una antologia que m’agradaria que fos llegida per molta gent. Tenim a l’altra banda del fil telefònic en Manel Ollé, el traductor i antòleg de *Pedra i pinzell*. *Antologia de la poesia xinesa clàssica*.



**Jordi Llavina**  
<https://www.nuvol.com/autor/jordi-llavina>

<https://www.nuvol.com/autor/jordi-llavina>

<http://www.ennegreta.cat>  
(<http://www.ennegreta.cat>)

<https://www.facebook.com/jordi.murgac>

(<https://www.facebook.com/jordi.murgac>)

+ Altres articles d’aquest autor

[Un assumpte de peixeres](https://www.nuvol.com/noticies/un-assumpte-de-peixeres/)

(<https://www.nuvol.com/noticies/un-assumpte-de-peixeres/>)

[Quatre novel·les \(notes de lectura\)](https://www.nuvol.com/noticies/quatre-novelles-notes-de-lectura/)

(<https://www.nuvol.com/noticies/quatre-novelles-notes-de-lectura/>)

[“T’encega la claror del plàncton”](https://www.nuvol.com/critica/tencega-la-claror-del-plancton/)

(<https://www.nuvol.com/critica/tencega-la-claror-del-plancton/>)

[Uns versots per dir gràcies](https://www.nuvol.com/opinio/uns-versots-per-dir-gracies/)

(<https://www.nuvol.com/opinio/uns-versots-per-dir-gracies/>)

[El gros de la pobrissalla](https://www.nuvol.com/critica/el-gros-de-la-pobrissalla/)

(<https://www.nuvol.com/critica/el-gros-de-la-pobrissalla/>)



([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=1810\\_zoneid=113\\_cb=c](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1810_zoneid=113_cb=c))



(<https://www.nuvol.com/ebooks/mar-gel-i-cel-diari-antartic/>)

—Manel, bona nit, i benvingut a *L'última troballa*  
(<http://www.rtvvilafaneca.cat/programes/penedes-tv/ultima-troballa.html>).

— Bona nit.

—¿Quin és el misteri d'aquesta poesia? ¿O quin és el misteri de la bellesa d'aquesta poesia?

—*Vés a saber: potser que tot i venir de tan lluny en el temps i l'espai, ens parli de prop: que més que xinesa sigui poesia...I que transporti una bellesa que no és decorativa: en miniatura i en veu baixa, de forma planera i en vers també suscita una reflexió, sobre la presa de consciència del present –l'instant que fuig- sobre la manera d'estar-nos en el món, sobre l'art, sobre la distància i la proximitat amb els altres...*

—La teva antologia abraça un període molt ampli: més de dos mil anys...

—*He fet una antologia de poemes, no de poetes ni dinasties. M'he mogut amunt i avall buscant poemes on hi hagués el gir, el dring, el sentit, el ritme o la imatge, el bri de saviesa literària que els fes especials i dignes de ser convocats. De la poesia xinesa s'ha traduït molt la dinastia Tang (segles VII-X) però volia posar-hi coses anteriors, arcaiques, i també algunes coses posteriors, cançons de la dinastia Song (X-XIII)...*

—Li Bai, Du Fu, Wang Wei... aquí hi ha noms clàssics, noms que a un lector mitjà de poesia segurament li sonen. Però tu expliques, en la introducció, que, en el gran continu de la tradició xinesa, també hi ha molta poesia grisa, sense gaire relleu...

—*A la Xina imperial, hi manaven els mandarins que ho eren perquè sabien de lletra. Això va posar la literatura, i també la poesia, en una posició central però amb el preu feixuc de romandre lligada a l'ortodòxia, als cànons, a la moralitat, la jerarquia i la carcassa d'una tradició engavanyada i llagotera. A través de la literatura el poder es reproduïa... Al marge d'aquest corrent central, allò que pròpiament mereix el nom de literatura –és a dir l'art de la paraula, entès com una forma irreductible i superior de coneixement i de plaer,- ha trobat sempre i arreu el seu camí en poetes i poemes singulars, com els que he intentat aplegar a l'antologia. D'altra banda hi ha també en totes les tradicions literàries llunyanes en el temps o l'espai zones d'ombra que se'ns escapen, que no sabem apreciar o arribem a copsar, que no percebem com a literàries, que depenen massa de codis culturals i retòrics que tot just podem arribar a mig intuir en edicions sàvies i anotades.*

—La pedra i el pinzell són dos dels elements que intervenen en el procés de l'escriptura. Però també la tinta i el paper...

—*La pedra del tinter, la barra de tinta sòlida, el pinzell de bambú i el paper d'arròs són els quatre tresors de l'escriptura, de la cal·ligrafia i de la pintura. Són objectes preuats en si mateixos. He volgut destacar en el títol de l'antologia la pedra i el pinzell, aquests dos elements del procés del traç de l'escriptura perquè ens remetent a la textura, a la*

**FiraTàrrrega**  
**5-8 setembre**  
**2019**

([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=2021\\_zoneid=10\\_cb=0](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=2021_zoneid=10_cb=0))



([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=2028\\_zoneid=11\\_cb=0:informatiu%2F-%2Fxaixa-comenca-el-nou-cicle-musica-als-parcs-2019-sons-de-la-mediterrania-%3Futm\\_source%3DNUVOLcom%26utm\\_medium%3](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=2028_zoneid=11_cb=0:informatiu%2F-%2Fxaixa-comenca-el-nou-cicle-musica-als-parcs-2019-sons-de-la-mediterrania-%3Futm_source%3DNUVOLcom%26utm_medium%3))

+ Llegits

- 1 [Fotografiar l'estiu \(més enllà d'Instagram\)](https://www.nuvol.com/noticies/fotografiar-estiu-mes-enlla-dinstagram/)  
(<https://www.nuvol.com/noticies/fotografiar-estiu-mes-enlla-dinstagram/>).
- 2 [La taca d'aquarel·la](https://www.nuvol.com/opinio/la-taca-daquarella/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/la-taca-daquarella/>).
- 3 [El dragó](https://www.nuvol.com/opinio/el-drago/) (<https://www.nuvol.com/opinio/el-drago/>).
- 4 [Com carregar-se el català \(amb estil, això sí\)](https://www.nuvol.com/opinio/com-carregar-se-el-catala-amb-estil-aixo-si/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/com-carregar-se-el-catala-amb-estil-aixo-si/>).
- 5 [Quan el català és Llengua Estrangera](https://www.nuvol.com/noticies/alla-on-el-catala-es-llengua-estrangera/)  
(<https://www.nuvol.com/noticies/alla-on-el-catala-es-llengua-estrangera/>).
- 6 [Et recordo, Esther](https://www.nuvol.com/opinio/et-recordo-esther/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/et-recordo-esther/>).
- 7 [Una copeta de vi?](https://www.nuvol.com/opinio/una-copeta-de-vi/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/una-copeta-de-vi-2/>).
- 8 [Me fan goyo tus güellos, choven!](https://www.nuvol.com/opinio/me-fan-goyo-tus-guellos-choven/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/me-fan-goyo-tus-guellos-choven/>).
- 9 [Quan tu només eres tu](https://www.nuvol.com/opinio/quantu-nomes-eres-tu/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/quantu-nomes-eres-tu/>).
- 10 [Migranya](https://www.nuvol.com/opinio/migranya/)  
(<https://www.nuvol.com/opinio/migranya/>).

 **Rent a Scooter**  
([//www.via-vespa.com](http://www.via-vespa.com))

([//www.via-vespa.com](http://www.via-vespa.com))

Barcelona és un vesper.  
Vola per Barcelona amb una Vespa!

inscripció i el ritual, al moment previ a l'escriptura, quan el pinzell frega la pedra on s'ha mòlt la barra de tinta amb aigua salada, el moment en què hi ha l'aroma de la tinta i la paraula o el traç encara no hi és.

—En el món occidental sempre hi ha hagut persones que s'han interessat per la tradició xinesa. Una d'aquestes persones va ser el nord-americà Kenneth Rexroth. ¿Què ha aportat, la poesia xinesa, a la poesia occidental? ¿Quina influència diries que hi ha tingut?



(<https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/01/manelolle.jpg>)

Manel Ollé a la Pompeu Fabra

—La llista de gent que s'hi ha interessat és molt llarga: anem de Mallarmé a Carles Riba -que acaba l'Elegia X dedicada a Orfeu amb un poeta xinès-, o bé de les traduccions del Laozi que va fer Palau i Fabre fins a Octavio Paz... En aquesta projecció de la poesia clàssica xinesa sobre la nostra modernitat poètica hi conviuen diferents interessos entrelaçats: d'una banda hi ha els que troben en la poesia xinesa un classicisme panteista i exòtic, una poesia d'imatges i paisatges, una poesia que es reescriu en clau modernista o simbolista. D'altra banda hi ha qui no hi busca els paisatges sinó les veus: imagina en la poesia xinesa un estil renovador, marcat per una llengua literària que imaginem ja essencialment poètica. És el cas d'Ezra Pound, que a partir d'un assaig sobre el xinès com a llengua poètica d'Ernest Fenollosa s'inventa l'imaginisme, un **isme**, una avantguarda que té el seu manifest en *Catài* (1914), un llibre de versions de poesia xinesa d'Ezra Pound que segons T.S. Eliot inaugura la poesia moderna en llengua anglesa... Finalment hi ha els que s'hi apropen també per la mena de saviesa literària que transmet, per la manera en què —com qui no vol la cosa— encarna corrents de pensament com els del taoisme o el budisme zen.

—Tu reculls 74 poemes en total. ¿Quines són les principals dificultats a l'hora de traduir poesia xinesa al català o a una altra llengua romànica, posem per cas?

—Amb la tria he mirat ja d'estalviar-me les dificultats que deriven de la distància de codis culturals, de referents històrics o retòrics. He mirat de triar poemes traduïbles, que es defensin sols sense necessitat

Núvol, digital de cultura  
31 733 Magrada

M'ha agradat Registra't

A tu i a 5 amics més us agrada

DESORCIATS A LA PERIVA

Núvol, digital de cultura  
Fa 11 hores

Una vinyeta de l'Ermengol.

5 Comenta-ho 1

**SUBSCRIU-TE**

I DESCOBREIX ALS  
AUTORS DE LA  
BIBLIOTECA  
DEL NÚVOL

(<https://www.nuvol.com/ebooks/>)

**THE FITAG BALSAMIC THEATRE**

XIX FESTIVAL INTERNACIONAL DE TEATRE AMATEUR DE GIRONA  
XIX GIRONA INTERNATIONAL FESTIVAL OF AMATEUR THEATRE

**Fitag 2019**

LIGHTEN YOUR MIND  
REFRESH YOUR SPIRIT

27/31 D'AGOST · 27TH/31ST AUGUST

WWW.FITAG.CAT Diputació de Girona

([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=2033\\_zoneid=168\\_cb=](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=2033_zoneid=168_cb=)

**9è FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS**

Del 5 de juliol al 25 d'agost

FLANDES, PAIS CANTON  
Visaanderen  
Grootend

**FemAP**  
www.femap.cat

([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=1998\\_zoneid=169\\_cb=](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1998_zoneid=169_cb=)

de notes a peu de pàgina. Al marge d'això, cal partir de la base que la distància que hi ha en la llengua i la retòrica és immensa i que no podem plantejar la traducció com un calc mimètic dels diferents components aïllats del poema (els versos, la mètrica, el fraseig) si no volem construir una mena d'artefacte impostat i il·legible en català... Per a mi la clau ha estat concebre el poema com una unitat de sentit i d'efecte, com un tot, treballem amb materials del tot diferents (la mètrica, el so, els tons, els caràcters, el minimalisme sintàctic...) però sí que és possible aconseguir transmetre amb el màxim de precisió i de tall els mecanismes de construcció del sentit que fan que el poema sigui un poema, les idees, sensacions o les emocions que suggereix, la ironia o les posicions morals que xifra...i si no mimetitzar, sí provar de fer un poema en català que sigui prou consistent i transparent, lliure d'afectació: que es posi del tot al servei d'aquest objectiu.

—A Catalunya, hi ha dos grans poetes —Carner i Manent— que es van interessar per la poesia xinesa. Però ells no traduïen directament de l'original, com fas tu, sinó que ho feien de l'anglès. ¿Què en penses, de les seves versions de poesia xinesa?

—Josep Carner va fer amb les repeses dels poemes xinesos de **Lluna i llanterna** (1935) alguns dels poemes més purament carnerians que mai hagués escrit. I són de la seva etapa de maduresa, entre els millors que va escriure. Marià Manent, especialment a **Com un núvol lleuger** (1965) sintonitza amb un sentiment de la naturalesa, amb un to menor que per a mi marquen una empatia singular. Hi ha també els **Cinquanta poemes de Du Fu** (1992) que va versionar Joan Ferraté, lluny de tota evanescència i buscant el poeta i els poemes més històrics, biogràfics i realistes: tota una lliçó admirable, també.

—Ja per acabar, Manel. ¿Recordes quina ha estat la imatge d'un vers xinès que més t'ha commogut, o que més t'ha sorprès?

—Hi ha un poema en què un músic posa el llaüt sobre la taula i deixa que el vent faci vibrar les cordes i faci la música sense que ell n'hagi de polzar les cordes. Aquesta imatge em va quedar gravada...

És Manel Ollé, professor a la Universitat Pompeu Fabra, poeta i crític, que ha elaborat aquesta antologia i n'ha traduït tots i cada un dels poemes. El llibre es titula *Pedra i pinzell. Antologia de la poesia xinesa clàssica*, i l'ha tret l'editorial Alpha. Manel, t'agraïm que ens hagi atès en aquests minuts inicials del programa. Bona entrada d'any!

Podeu seguir el programa de Jordi Llavina, **L'última troballa** (<http://www.rtvvilafranca.cat/programes/penedes-tv/lultima-troballa.html>), al web de Ràdio Vilafranca.

#### Etiquetes:

Joan Ferraté (<https://www.nuvol.com/tag/joan-ferrate/>), Jordi Llavina (<https://www.nuvol.com/tag/jordi-llavina/>), Josep Carner (<https://www.nuvol.com/tag/josep-carner/>), Manel Ollé (<https://www.nuvol.com/tag/manel-olle/>)  
Comparteix a Twitter ([https://twitter.com/intent/tweet?text=Manel Ollé: pedra i pinzell%20%7C%20https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/](https://twitter.com/intent/tweet?text=Manel%20Oll%C3%A9%20pedra%20i%20pinzell&url=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/)).  
Comparteix a Facebook ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p\[url\]=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/&\[images\]\[o\]=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/&\[summary\]=L'E2%80%99editorial+Alpha+acaba+de+publicar+%27Pedra+i+pinzell%27%2C+una+antologia+de](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/&[images][o]=https://www.nuvol.com/entrevistes/manel-olle-pedra-i-pinzell/&[summary]=L'E2%80%99editorial+Alpha+acaba+de+publicar+%27Pedra+i+pinzell%27%2C+una+antologia+de))



### Postgrau en Literatura Catalana Aplicada

([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=2000\\_zoneid=170\\_cb=](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=2000_zoneid=170_cb=)

FiraTàrrrega  
5-8 setembre  
2019

([https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2\\_bannerid=2021\\_zoneid=171\\_cb=](https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=2021_zoneid=171_cb=)